

**UCHWAŁA NR VI/79/2019
RADY MIASTA SANDOMIERZA**

z dnia 27 marca 2019 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za 2018 r.**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2019 r. poz. 506), art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 poz. 1390), w związku z uchwałą Nr XXI/204/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 3 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020 z późn. zm., Rada Miasta Sandomierza uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie roczne z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za 2018r. stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miasta Sandomierza

Wojciech Czerwiec

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie za 2018 rok.

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie wynika z art. 6 ust. 2 pkt 1, Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, przyjęty Uchwałą Nr XXI/204/2016 Rady Miasta Sandomierza z dnia 3 lutego 2016r. z późniejszymi zmianami planowany jest do realizacji w latach 2016-2020. Monitorowanie realizacji programu jest zadaniem realizowanym przez powołany Zespół Interdyscyplinarny. Sprawozdania z realizacji programu podmioty zaangażowane składają do 31 stycznia każdego roku do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Następnie w terminie do 31 marca każdego roku sprawozdanie z realizacji programu za poprzedni rok kalendarzowy Zespół Interdyscyplinarny przedkłada do Rady Miasta Sandomierza.

Cele Programu realizowane w 2018r to:

- 1. Poszerzanie wiedzy i świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Uwrażliwienie lokalnej społeczności na problematykę krzywdzenia słabszych.**
- 2. Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom, rodzinom dotkniętym przemocą.**
- 3. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się pomocą osobom, rodzinom dotkniętym przemocą.**
- 4. Intensyfikacja współpracy między instytucjami i organizacjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

Poszerzanie wiedzy i świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Uwrażliwienie lokalnej społeczności na problematykę krzywdzenia słabszych.

Ośrodek Pomocy Społecznej prowadził działania które były związane z realizacją programów i kampanii profilaktycznych dotyczących przemocy w rodzinie.

W 2018r odbyła się IV edycja konkursu pt. „Słowa zamiast Bomb”, którego intencją było zwrócenie uwagi na problem krzywdzenia słabszych, promowania postaw prospołecznych. Zaproszenie do udziału w konkursie plastycznym było skierowane do uczestników Świetlicy Środowiskowej. Dzięki działaniom profilaktycznym możliwe jest zminimalizowanie zjawiska przemocy, a także zwiększenie świadomości i wiedzy w tym zakresie. Zorganizowano również symboliczny Marsz Pokoju, który przemierzał ulicami Starego Miasta Sandomierza promując takie wartości jak pokój, sprawiedliwość,

rodzina, szacunek, tolerancja, a tym samym brak akceptacji dla zachowań noszących znamiona przemocy.

Kampanie społeczne lub akcje edukacyjne dotyczące przemocy zrealizowane w placówkach oświatowych, świetlicach środowiskowych i PCK:

Realizatorzy/Partnerzy	Kampanie/Programy profilaktyczne
Przedszkole Samorządowe Nr 1	– Stałe diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie naszych wychowanków, – Realizacja programu profilaktycznego (Wychowanie do wartości), – Organizowanie zajęć z zakresu szkodliwości przemocy w stosunku do innych, Stop –Agresji; – Organizowanie zajęć: Prawa dziecka, Rozpoznawanie uczuć własnych i innych osób, nazywanie i odróżnianie różnych form agresji, – Udział w teatrzykach profilaktycznych; – Słuchanie literatury dziecięcej o tematyce szkodliwości przemocy, – Zajęcia z psychologiem- rozróżnianie emocji; – Udział w teatrzykach tematycznych.
Przedszkole Samorządowe Nr 3	Prowadzona jest edukacja dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy, radzenia sobie z agresją i stresem za pomocą: – Cykli tematycznych i zajęć organizowanych w poszczególnych grupach np. „Ja i moja grupa”, „Jestem przedszkolakiem”, „Bezpieczne zabawy”, – W każdej grupie ustalony jest kodeks zachowania i bezpiecznej zabawy, – Tablic informacyjnych „Umowy grupowe”, „Zasady grupowe”.
Przedszkole Samorządowe Nr 6	– Organizowano zajęcia uświadamiające w grupach 5-6 latków: „Każdy jest ważny: ja i ty” „Słowa, które mogą ranić”, – Wprowadzenie w każdej grupie przedszkolnej „Kodeksu przedszkolaka”, w którym zawarte są aspekty dobrego, prawidłowego zachowania, współżycia w grupie przedszkolnej.
Przedszkole Samorządowe Nr 7	– Realizacja ogólnopolskiego Programu Bezpieczeństwa „Bezpieczne przedszkole”, – Realizacja tematyki „Prawa dziecka”, – Zabawy i zajęcia z dziećmi integrujących grupę i przeciwdziałających agresji wśród grupy przedszkolnej. Tworzenie kodeksów grupowych i przestrzeganie ich, – Prowadzenie pogadarek profilaktycznych, zajęć z odpowiednio dobranymi treściami literatury, – Pogadanki sytuacyjne, uświadamianie dzieciom należnych im praw – wyeksponowanie gazetki w sali.
Szkoła Podstawowa Nr 1	– Ogólnopolska Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł” 2018- realizacja zadań profilaktycznych z wykorzystaniem różnorodnych ulotek, pomocy dydaktycznych przygotowanych przez organizatorów programu, udział uczniów w konkursach:

	-- konkurs plastyczny : „Autoportret” klasy 4-7, -- konkurs literacki : „Autoportret” uczniowie klas 4-7, – Ogólnopolski Program „Akademia Przyszłości”, jest to program wyrównujący szanse dzieci z rodzin borykających się z różnorodnymi problemami, niezaradnych życiowo, wielodzietnych. Program był prowadzony przez cały rok; – Kampania „Radosny Uśmiech- Radosna Przyszłość”, – Program profilaktyczny A. Kołodziejczyka „Spójrz inaczej na agresję”- realizowany przez pedagoga przy realizacji zagadnień szkolnego programu profilaktycznego, – Program profilaktyczny Kobiątko „Jak żyć z ludźmi”- elementy realizowane podczas lekcji wychowawczych, – Bądźmy poszukiwaczami Autorytetu – program przygotowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości, – Bezpieczna Szkoła- w ramach realizacji innowacji pedagogicznej- Beata Morawska, M. Świdarska, W. Skrzypczyk, wyd. PROM., – Systematyczne badania ankietowe uczniów „Bezpieczeństwo w szkole”, – Spotkania policjantów z uczniami- pogadanki „Przestępczość nieletnich”, „Przestrzeganie norm i zasad współżycia społecznego”, – Udział uczniów szkoły w Powiatowym Konkursie „Bezpieczeństwo na Piątkę”, – Udział w szkoleniu „Uzależnienia a przemoc. Metody i kierunki pracy z rodziną”.
Szkoła Podstawowa Nr 2	– Realizacja programu profilaktyczno-prewencyjnego „Raz dwa trzy bądź bezpieczny i ty”. Uczestnikami projektu była cała społeczność szkoły, – W szkole aktywnie działa Teatr Profilaktyczny „Dwójka mini”, – Ogólnopolska kampania „Zachowaj trzeźwy umysł”, która odnosiła się do budowania poczucia własnej wartości. Podczas jej trwania odbyły się liczne zajęcia warsztatowe: „Jaki jestem, jaka jestem”, „Lubię siebie, bo jestem wyjątkowy”, „Pomagając innym staję się lepszym”, „Akceptuję siebie”. Uczniowie uczestniczyli w zajęciach wychowawczych służących profilaktyce uzależnień zakończonych akcją „To mnie nie kręci”.
Szkoła Podstawowa Nr 3	– W ramach lekcji WDŻ poszerzano świadomość społeczną uczniów w zakresie funkcji rodziny i potencjalnych zagrożeń związanych z przemocą; – Na lekcjach wychowawczych prowadzone były pogadanki, prelekcje oraz warsztaty na temat zjawiska przemocy: „Co to jest przemoc”, „Mechanizmy przemocy”, „Nie agresji i przemocy”, „Sytuacje przemocowe - profil ofiary i agresora, – Uczniowie klas starszych brali udział w Marszu Pokoju protestując w ten sposób przeciwko przejawom agresji i przemocy.
Szkoła Podstawowa Nr 4	– Wychowawcy klas opracowując klasowe programy wychowawczo- profilaktyczne w ich tematyce uwzględniają zawsze tematykę prawidłowych relacji międzyludzkich ze

	szczególnym akcentem na zjawisko przemocy. Uczniom przekazywana jest wiedza na temat konsekwencji przemocy oraz miejsc gdzie w wypadku jej wystąpienia można szukać pomocy. Uczniowie informowani są o normach zachowania obowiązujących w szkole i poza nią. Zagadnienia dotyczące przeciwdziałania przemocy są również uwzględnione w Szkolnym Programie Wychowawczo- Profilaktycznym, – Z uczniami o zjawisku agresji i przemocy w bieżącej pracy rozmawiają pedagodzy i psycholog. Ma to miejsce zarówno w trakcie spotkań z zespołami klasowymi jak i pojedynczymi osobami, – Uniwersytet Rodziców w ramach którego zorganizowane i przeprowadzane były cykle spotkań edukacyjnych dla rodziców i wychowawców pt. Szkoła dla rodziców i wychowawców wg. scenariuszy Mazlish i Faber „Jak mówić żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać żeby dzieci do nas mówiły”, – W dniu 21 września 2018r. uczniowie Szkoły Podstawowej nr.4 wzięli udział w Marszu Pokoju. Inicjatywa marszu zorganizowanego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu, nawiązywała do obchodzonego we wrześniu Międzynarodowego Dnia Pokoju.
Świetlica Środowiskowa	– Wychowankowie świetlicy wzięli udział w VII Przeglądzie Spektakli Profilaktycznych w Sandomierzu ze spektaklem „Alicja po drugiej stronie Facebooka”, – Odbyły się spotkania z policjantami na temat bezpieczeństwa, reagowania w obliczu przemocy i agresywnych zachowań, bezpieczeństwa w sieci i cyberprzemocy, – Realizowano programy: program profilaktyczno-terapeutyczny „Mydło i powidło” dla wychowanków świetlicy z klas I-III szkoły podstawowej, program profilaktyczno-terapeutyczny „Uczę się być przyjacielem” dla wychowanków świetlicy z klas IV-VI szkoły podstawowej, program „Podróż ku wartościom” dla wychowanków świetlicy z klas I-III, program „Porozumiewanie bez przemocy” dla wychowanków świetlicy z klas IV-VI, program „Ja też potrafię” dla wychowanków świetlicy z klas I-III oddział gimnazjum.
Polski Czerwony Krzyż	Prowadzone było rozpowszechnianie ulotek informacyjnych w punktach użyteczności publicznej (szkoły, przychodnie, sklepy, urzędy itp.) oraz umieszczenie informacji na temat dyżurów specjalistów w Punkcie Edukacyjno Konsultacyjnym na stronach internetowych OR PCK, Urzędu Miasta, Starostwa Powiatowego, platformie TSA24, Echa dnia i w mediach społecznościowych. W ramach zapewnienia wsparcia rodzinom dotkniętym przemocą działał Punkt Edukacyjno - Konsultacyjny, gdzie w poniedziałki, środy i czwartki ww. osoby mogły korzystać z porad pedagoga, psychologa, radcy prawnego i terapeutów do spraw uzależnień. Ogólnie udzielono w tym kierunku 40 porad.

Zapewnienie kompleksowej pomocy osobom, rodzinom dotkniętym przemocą.

Skutecznym sposobem interweniowania wobec problemu przemocy w rodzinie są działania podejmowane przez interdyscyplinarne zespoły specjalistów - lokalne koalicje przeciwdziałające przemocy. Członkami takich zespołów są przedstawiciele wszystkich instytucji i organizacji z danego terenu zaangażowanych w zwalczanie i zapobieganie przemocy w rodzinie: pracownicy socjalni, policjanci, członkowie GKRPA, pedagodzy, psycholodzy, pielęgniarki środowiskowe, lekarze, kuratorzy itd. Zespół taki zapewnia kompleksową pomoc rodzinie uwikłanej w przemoc w drodze wysłuchania i wsparcia osób dotkniętych przemocą, informowania o możliwościach uzyskania pomocy, kontaktowania osoby dotkniętej przemocą z odpowiednimi specjalistami, wspólnego opracowywania, wdrażania i monitorowania realizacji planu pomocy.

Na terenie miasta Sandomierz działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który został powołany Uchwałą Nr LIV/466/2010 Rady Miasta Sandomierza z dnia 3 listopada 2010 r. Obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu. Składy zespołu w 2018r. określone zostały w zarządzeniach: Zarządzenie nr 258/2017/OPS Burmistrza Miasta Sandomierza z dnia 16.11.2017r. oraz w Zarządzeniu nr 182/2018/OPS Burmistrza Miasta Sandomierza z dnia 27.09.2018r.

W 2018r odbyły się 4 posiedzenia wszystkich członków Zespołu Interdyscyplinarnego w trakcie których między innymi:

- 1) omawiano sprawy związane z bieżącym funkcjonowaniem Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych,
- 2) przedstawiono sprawozdania, raporty dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie,
- 3) wymieniano informacje o działaniach zrealizowanych i planowanych do zrealizowania w ramach przeciwdziałania przemocy,
- 4) ustalano tematykę szkoleń,
- 5) podnoszono swoją wiedzę i umiejętności z zakresu zjawiska przemocy.

W 2018r do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego **wpłynęło 105 Niebieskich Kart**, które dotyczyły 84 rodzin w tym:

- 1) 6 Niebieskich Kart zostało sporządzonych przez przedstawicieli Ośrodka Pomocy Społecznej,
- 2) 1 Niebieska Karta została sporządzona przez przedstawiciela Oświaty
- 3) 1 Niebieska Karta została sporządzona przez przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- 4) 97 Niebieskich Kart zostało sporządzonych przez przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji.

W celu ustalenia aktualnej sytuacji w rodzinach gdzie prowadzona była procedura Niebieskiej Karty raz w miesiącu odbywały się spotkania grup roboczych. Przewodniczący Zespołu złożył 4 zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej w Sandomierzu w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa. Pracownicy socjalni skierowali 16 wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych celem skierowania na leczenie odwykowe oraz 13 wniosków do Sądu Rejonowego w Sandomierzu III Wydział Rodzinny i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną.

W strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje Punkt Interwencji Kryzysowej, w którym dyżury pełnili psycholog, pedagog, instruktor terapii uzależnień oraz radca prawny. Po pomoc do PIK-u zgłaszały się zarówno osoby doznające przemocy jak i sprawcy przemocy, osoby uzależnione i współuzależnione, mające szeroko rozumiane problemy rodzinne.

W 2018 r. w Punkcie Interwencji Kryzysowej w Sandomierzu udzielono **156 porad** w tym:

- 1) liczba porad udzielonych osobom uzależnionym od alkoholu i współuzależnionym – **31**
- 2) liczba porad udzielonych ofiarom przemocy -**29**, (w tym prawnik udzielił 27 porad, psycholog 1 porada, pedagog 1 porada)
- 3) liczba porad udzielonych osobom z problemami rodzinnymi - **92**
- 4) liczba innych porad – **4**

Intensyfikacja współpracy między instytucjami i organizacjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu prowadzi na bieżąco współpracę z instytucjami i organizacjami zajmującymi się szeroko rozumianą profilaktyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W ramach powyższych działań prowadzono spotkania, kampanie profilaktyczne oraz szkolenia pracowników. Zakres powyższych działań został przedstawiony między innymi w tabeli dot. kampanii społecznych lub akcji edukacyjnych dotyczących przemocy zrealizowanych w placówkach oświatowych, świetlicach środowiskowych i PCK.

Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się pomocą osobom, rodzinom dotkniętym przemocą.

Skala zjawiska przemocy na przestrzeni ostatnich lat wzrasta o czym świadczą liczby sporządzonych formularzy Niebieska Karta. W roku 2016 do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 80 Kart, w 2017r. wpłynęło 78 Kart, natomiast w roku **2018 wpłynęło 105 formularzy Niebieska Karta**. W związku ze wzrostem zjawiska przemocy, rośnie potrzeba nieustającego podnoszenia kompetencji pracowników socjalnych, członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Pragnąc sprostać oczekiwaniom w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, posiadać aktualną, adekwatną wiedzę i kompetencję członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w szkoleniu pt. „Praca z ofiarą i sprawcą przemocy. Ochrona danych osobowych”. Szkolenie przeprowadził Pan Jacek Popów reprezentujący Centrum Profilaktyki i Reedukacji „Atelier” z Krakowa, a także w konferencji pt. „Uzależnienie a przemoc metody i kierunki pracy z rodziną”. Konferencję zorganizowali: Urząd Miasta w Sandomierzu, Ośrodek Pomocy Społecznej w Sandomierzu oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pracownicy tut. Ośrodka uczestniczyli także w szkoleniach organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Kielcach, o tematyce:

1. Praca z rodziną z problemem przemocy
2. Współpraca pomiędzy służbami pracującymi na rzecz dziecka i rodziny
3. Wczesne wykrywanie syndromów dziecka skrzywdzonego – diagnoza i forma pomocy
4. Zarządzanie motywacją. Ocena i motywacja pracowników
5. Mediacje – profesjonalny sposób rozwiązywania problemów na drodze dialogu

Realizacja tego typu spotkań i szkoleń jest niezbędna, gdyż systematyczne zdobywanie wiedzy w zakresie przemocy w rodzinie podnosi skuteczność realizowanych działań, wzrost efektywności w wykonywaniu zadań, wspomaga poszukiwanie nowych form i sposobów pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej.

Przemoc narusza podstawowe prawo każdego człowieka - prawo do życia w poczuciu bezpieczeństwa. Często mierząc się ze zjawiskiem przemocy odczuwa się bezradność czasem nawet gniew. To naturalne reakcje na ten niewątpliwie trudny problem. Wymaga on od osób zajmujących się tematyką przemocy niemałych wysiłków, jednak nawet wtedy nie ma gwarancji, że problem zniknie. W takich sytuacjach pomocna i niezbędna staje się wiedza o tym zjawisku. Kiedy potrafimy zrozumieć czym jest agresja i przemoc, znamy przyczyny takich zachowań, łatwiej nam poszukać sposobów zapobiegania i przeciwdziałania.

Podnosząc swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach, konferencjach czy spotkaniach dot. spectrum przemocy ofiarujemy drugiemu człowiekowi szansę...szansę na lepsze życie! Bo tak naprawdę „Człowiek jest tyle wart ile da z siebie innym...”

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2016 – 2020 zakłada działania profilaktyczne, ochronne jednostek i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Nadrzędnym celem Programu jest dobro i bezpieczeństwo rodziny, w szczególności ochrona osób niesamodzielnych, w tym dzieci przed przemocą w rodzinie. Osiągnięcie celu możliwe jest dzięki interdyscyplinarnym działaniom służb i podmiotów realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy i ochroną ofiar przemocy w rodzinie zaplanowane do realizacji na lata 2016 – 2020 w ramach niniejszego Programu.

Monitorowanie realizacji programu jest zadaniem realizowanym przez powołany Zespół Interdyscyplinarny. Sprawozdania z realizacji programu podmioty zaangażowane składają do dnia 31 stycznia do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespół Interdyscyplinarny przedkłada do Rady Miasta Sandomierza w terminie do 31 marca każdego roku sprawozdanie z realizacji programu za poprzedni rok kalendarzowy w oparciu o sprawozdawczość podmiotów i partnerów zaangażowanych w jego realizację. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu interdyscyplinarnego zapewnia ośrodek pomocy społecznej.

Biorąc powyższe pod uwagę przyjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.